

RAD DRUŠTVA OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 1985.

SAMOUPRAVNI ORGANI DRUŠTVA

U izvještajnom periodu Predsjedništvo je redovito održavalo sastanke jednom sedmično. U njegovom radu sudjelovali su i drugi članovi Društva, a sastancima su prisustvovali i vanjski suradnici. Predsjedništvo je bilo u toku svih zbivanja koja se tiču djelatnosti Društva, razmatralo ih na svojim sastancima i o njima davalo svoje mišljenje.

PREDAVANJA

U toku 1985. godine održana su sljedeća predavanja:

- 21. 2. 1985. dr Tomislav Marasović: »Četrdeset godina zaštite spomenika kulture u socijalističkoj Jugoslaviji«;
- 21. 2. 1985. dipl. ing. arh. Stanko Piplović: »Zaštita graditeljskog nasljeđa u prvom urbanističkom planu Splita«;
- 21. 2. 1985. mr Franko Oreb: »Počeci zaštite spomenika na Korčuli«;
- 23. 4. 1985. dr Ivo Babić: »Valoriziranje spomeničke cjeline Trogira«.

Predavanja su održavana u dvorani Umjetničkog salona i Muzeja narodne revolucije, a organizaciju su vodili Gordana Sladoljev i Anka Jakša.

IZLETI

Za izlete koje organizira Društvo vlada veliki interes, pa je ta aktivnost nastavljena. Organizaciju su vodili Marija Znidarčić i Miće Gattin, a priređeni su ovi izleti:

- 1. 6.—8. 6. 1985. Vojvodina, obuhvaćena relacija Novi Sad—Sremska Kamenica—Petrovaradin—Sombor—Batina—Subotica—Beograd—Titovo Užice—Kadinjača—Sarajevo i mnoga usputna mjesta; vođa puta Marija Znidarčić, lokalni vodiči;
- 18. 5. 1985. Zadar; vođa puta Marija Znidarčić;
- 21. 9. 1985. Karin (franjevački samostan)—Krupa (manastir), vođa puta Marija Znidarčić;

12. 10.—13. 10. 1985. Biograd n/m—Tkon—Ugljan—Preko—Zadar—Zaton—Nin; vođa puta Marija Znidarčić, vodič Radomir Jurić, kustos Arheološkog muzeja iz Zadra;
7. 12.—10. 12. 1985. Zagreb, posjet izložbi »Pisana riječ na tlu Hrvatske«, vođa puta Marija Znidarčić.

OBIJJEŽAVANJE ZNAČAJNIH OBLJETNICA

U povodu devedesete obljetnice rođenja maestra Jakova Gotovca Društvo je, u suradnji s »Dalmacijakonzertom«, priredilo 12. prosinca 1985. prigodni program. Uvodno predavanje o maestrovom životu, radu i djelu održala je mr Mirjana Škunca. Tomislav Kuljiš i Josip Mirošević govorili su o svojim susretima sa maestrom. Umjetnici splitskog kazališta Filka Dimitrova-Pletikosić, Biserka Anić-Belković i Ante Matanović, uz klavirsku pratnju Rozarije Mimica, izveli su nekoliko odlomaka iz bogatog opusa maestra Gotovca i tako dočarali ljepotu njegove muzike.

U 1985. godini Društvo je obilježilo 20. veljače, Dan zaštite spomenika kulture. Tim povodom priređena su 21. veljače 1985. predavanja koja su održali T. Marasović, S. Piplović i F. Oreb. Za tu prigodu tiskan je i odgovarajući plakat. Društvo se tako pridružilo obilježavanju 40. obljetnice Odluke o zaštiti i čuvanju kulturnih spomenika i starina.

Međunarodni Dan muzeja, 18. svibnja, Društvo je obilježilo afiširanjem plakata »Muzeji i galerije Splita«.

IZLOŽBENE AKTIVNOSTI

U 1985. godini proslavljena je 41. obljetnica oslobođenja Splita i 40. obljetnica proglašenja maršala Tita za počasnog građanina Splita. Tim proslavama Društvo se priključilo organiziranjem izložbe »Split u filateliji«. Izložba je bila otvorena od 25. listopada do 5. studenog 1985. u dvorani Etnografskog muzeja, a suorganizatori su bili Skupština općine Split, Etnografski muzej i Filatelističko društvo. Dragocjenu pomoć pružili su Arheološki muzej i Numizmatičko društvo. Na izložbi su bile prikazane marke iz serije »Splitsko izdanje« (sa motivima Splita), stare splitske razglednice, stari splitski novac i medalje, prigodne zbirke maraka o Titu i Mediteranskim igrama, prigodne omotnice i poštanski žigovi te splitska nošnja i nakit. Izložbu je pogledalo više od tisuću posjetilaca. Prilikom otvaranja izložbe 25. listopada, predstavljen je i povijesni Statut grada Splita, u prijevodu i izdanju Književnog kruga u Splitu.

DAN DRUŠTVA

I u ovom izvještajnom periodu Društvo je nastavilo već tradicionalnu proslavu Dana Društva na dan kada je Marko Marulić posvetio »Juditu« svom kumu Dujmu Balistriliću. Vijenac na grob Marka Marulića i na njegov spomenik položen je 22. travnja 1985.

Tradicionalna proslava Dana Društva održana je i 1985. godine. To je ujedno i godina u kojoj su se slavile obljetnice rođenja Johanna Seba-

stiana Bacha, Georga Friedricha Händela, Ivana Lukačića i Jakova Gotovca, i godina u kojoj se obilježavala 40. obljetnica osnivanja prve narodne vlade Hrvatske. U čast tih događaja održana je 16. svibnja 1985. svečana akademija u dvorani Doma Brodogradilišta. Uvodno predavanje održala je mr Mirjana Škunca, a govorila je o životu i radu glazbenika čije obljetnice se slave. Muzički program sadržavao je dijelove iz opusa spomenutih glazbenika. Nastupili su umjetnici splitskog Kazališta Ante Matanović i Cynthia Hansell-Bakić uz klavirsku pratnju Gordane Lentić. Također je nastupila i Ženska vokalna grupa »Split« pod ravnanjem Duška Tambače. Solističku instrumentalnu dionicu na fagotu izveo je Žarko Perišić. Muški pjevački zbor »Brodosplit«, pod ravnanjem Josipa Veršića i uz klavirsku pratnju Tatjane Roje-Solovera, još jednom je pridonio da naša priredba bude na zavidnoj visini.

SPOMEN-PLOČE

Društvo je 1982. godine potaklo postavljanje spomen-ploče Vidu Morpurgu, splitskom narodnjaku, izdavaču i knjižaru. Nakon višegodišnjih nastojanja Društvo je, početkom 1985, uspjelo ostvariti svoju zamisao. Ploča je postavljena u preprostoru knjižare na Narodnom trgu, koju je nekoć osnovao i vodio Vid Morpurgo. Na svečanosti otkrivanja, 22. travnja 1985, Marija Znidarčić je govorila o životu i radu Vida Morpurga, a nakon toga je otkrila ploču. Svečanosti su, pored ostalih, prisustvovali i predstavnici Židovske općine u Splitu i obitelj Morpurgo. Spomenutoj knjižari je, upravo na poticaj Društva, vraćen njen nekadašnji naziv »Vid Morpurgo«. Društvo je dalo inicijativu RO »Naprijed«, Split, o arhitektonskoj i namjenskoj promjeni knjižare »Vid Morpurgo«. Riječ je o tome da se knjižara uredi kao reprezentativni prodajni prostor u kojemu bi se održavale tematske izložbe knjigâ, susreti s književnicima i slično. Ovakvu inicijativu podržali su Turistički savez Splita i Zavod za zaštitu spomenika kulture, a u RO »Naprijed« je sa zadovoljstvom prihvaćena.

UREĐENJE KOMPLEKSA SAMOSTANA SV. FRANE

Društvo je podržalo napore samostana sv. Frane na uređenju kompleksa samostana i akciju da se, u njegovom sklopu, uredi memorijalne sobe Marka Marulića, Bernardina Splićanina i Ivana Lukačića. Na taj način grad bi dobio nove izložbene prostore, a veliko umjetničko i arhivsko blago koje samostan čuva bilo bi pristupačno javnosti. Predstavnici Društva su o tome razgovarali s predsjednikom Skupštine općine Split, a nekoliko puta su posjetili samostan. Za Predsjedništvo Društva bilo je priređeno prikazivanje dokumentarnog filma o crkvi i samostanu.

NAZIVI ULICA

Na inicijativu općinske Komisije za spomen-obilježja i imena ulica i trgova Društvo je, na temelju novog plana grada koji je objavljen 1984. godine, dalo svoj prijedlog za nazive ulica i trgova u vidu popisa imena značajnijih i zaslužnih osoba iz umjetnosti i kulture vezanih za naš grad.

Od 13. prosinca 1984. Društvo u Komisiji ima svog predstavnika, Gordanu Sladoljev, putem kojega direktno sudjeluje u radu i odlučivanju Komisije. Predstavnik Društva je, od dana imenovanja, prisustvovao svim sastancima Komisije, a na sastancima Predsjedništva Društva raspravljalo se o svim prijedlozima koji su upućeni Komisiji. O svojim zaključcima Društvo je redovito obavještavalo Komisiju.

Prilikom obilježavanja 100. obljetnice rođenja kipara Ivana Meštovića, 1983. godine, Galerija Meštrovic je potakla a Društvo podržalo prijedlog da se jedna ulica u Splitu nazove njegovim imenom. Na sastanku Vijeća mjesnih zajednica i Društveno-političkog vijeća Skupštine općine Split održanom 03. travnja 1985. doneseno je rješenje da se imenom Ivana Meštrovica obilježi dio dotadašnje ulice Put Meja, od križanja kod tunela prema zapadu.

IZGLED GRADA

Osnovna djelatnost Društva je rad na očuvanju kulturne baštine, i, s tim u vezi, na izgledu grada, te davanje mišljenja o prijedlozima drugih institucija koji se odnose na tu problematiku. U tom cilju Društvo se povezuje s različitim organizacijama i daje delegate u njihove komisije.

U toku 1985. godine Društvo se čvršće povezalo s Turističkim savezom Splita radi bolje organizacije turističkih aktivnosti. Društvo se također želi uključiti u akciju Turističkog saveza oko izrade novih ferala kojima bi se osvijetlila stara gradska jezgra.

Na prijedlog vlasnika kuće Tončić u Mikačićevoj ulici u Splitu Društvo se založilo da se spomenuti objekt sačuva kao spomenik graditeljske baštine. U tom cilju Društvo je surađivalo sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture, Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture, Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture i Republičkim komitetom za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu.

Društvo se i dalje zalaže da se arheološki lokalitet Salona uređuje i održava. Na sastancima Predsjedništva zaključeno je da se Društvo aktivno uključi u akciju čišćenja tako da očisti od trave određene lokalitete. S tim ciljem obavljen je razgovor i postignut dogovor s Arheološkim muzejem u Splitu.

IZDAVAČKA DJELATNOST

Društvo održava kontinuitet izlaženja časopisa »Kulturna baština« koji objavljuje teme vezane za grad Split. Početkom lipnja 1985. izašao je petnaesti broj na 160 stranica u nakladi od 800 primjeraka.

SURADNJA S DRUGIM DRUŠTVIMA

U 1983. godini uspostavljen je kontakt sa Savezom povijesnih društava Hrvatske iz Zagreba. Predsjednik Saveza dr Ivan Kampuš posjetio je naše Društvo 1. listopada 1985. Tom prilikom razgovaralo se o mogućim oblicima suradnje.

KUD »Donja Kaštela« osnovalo je tokom 1984. godine sekciju za kulturnu baštinu. Ta sekcija je prerasla u Društvo za očuvanje kulturne baštine »Bijaći«, koje je osnovano 14. travnja 1985. U toku osnivanja sekcije i Društva naše Društvo davalo je pomoć putem savjeta.

Grupa entuzijasta iz Solina aktivno je surađivala s Društvom u cilju zaštite arheoloških lokaliteta Salone.

Zbor liječnika Hrvatske, Osnovna organizacija Split, odlučio je osnovati Znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture, pa je zatražio da u inicijativni odbor naše Društvo delegira svoje delegate. Predsjedništvo našeg Društva odlučilo je da delegati budu Jaša Vuković, Ivo Donadini i Ante Turko.

U Predsjedništvu društva »Marjan« naše Društvo ima delegata Antu Turka, i na taj način se pospješuje suradnja između dva društva.

SURADNJA S DRUGIM INSTITUCIJAMA

Predstavnici Društva posjetili su 8. listopada 1985. predsjednika Skupštine općine Split Dragu Urličića. U srdačnom razgovoru izneseni su stavovi Društva o raznim pitanjima vezanim za grad i problemi Društva. Predsjednik je podržao rad Društva i osobno se zauzimao za realizaciju njegovih aktivnosti.

Delegacija Društva posjetila je 19 rujna 1985. Muzej grada Splita. Arhitekt Jerko Marasović dao je iscrpna objašnjenja u vezi s gradnjom i arhitektonskim preinakama koje će se obaviti u Muzeju grada Splita.

OSTALE AKTIVNOSTI

Krajem listopada 1985. u Ohridu je održan simpozij pod nazivom »40. obljetnica organizirane zaštite spomenika u Jugoslaviji«. U referatu prof. Krstića, profesora Pravnog fakulteta u Beogradu, spomenut je i rad Društva kao pozitivan primjer zaštite spomenika kulture na amaterskoj osnovi. Na izložbi postavljenoj tom prigodom, Društvo je izložilo svoj časopis »Kulturna baština«.

Višegodišnji naponi Društva na proširenju prostorija napokon su urodili plodom. Krajem 1985. Društvo je dobilo još jednu prostoriju do sadašnje, tako da sada radni prostor omogućuje bolji rad. Međutim, sav prostor je u veoma trošnom stanju.

Društvo nastoji obogatiti svoju biblioteku, te održava i uspostavlja zamjenu za časopise drugih institucija, čime se širi čitalačka publika našeg časopisa.

Članovi Društva kontinuirano prate društvena i kulturna zbivanja u Splitu. Redovito su posjetiozi izložaba i muzičkih priredaba. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika posjetili su 30. ožujka 1985, te su, uz stručno vodstvo kustosa, razgledali stalnu postavu i upoznali se s radom Muzeja.

U cilju razvijanja ljubavi mladih prema spomenicima kulture našega grada Društvo je 14 i 16. veljače 1985. priredilo besplatno vođenje za učenike osnovnih škola. Ta akcija je ostvarena u suradnji s Društvom vodiča.

Mladen Varenina